

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ОСВІТИ ПОСТІНДУСТРІАЛЬНОЇ, ІНФОРМАЦІЙНОЇ, СОЦІАЛЬНОЇ ДЕРЖАВИ

Сучасні держави, які вступили у постіндустріальну епоху визначаються новою якістю життя, що вимірюється послугами, які стають доступними для всіх. Постіндустріальна держава базується на нових принципах соціально-технологічної організації і новому способі життя, воно витісняє індустріальну систему, так само, як остання колись витіснила аграрну. За теорією Д. Белла, вимоги нового способу життя концентруються навколо двох сфер, які є фундаментальними для цього способу життя, як здоров'я і освіта [1, с. 171–172].

Розвиваючи цю концепцію, В. Іноземцев допускає, які «процеси, які розвиваються в постіндустріальному суспільстві об'єктивно ведуть не стільки до обмеження споживання матеріальних благ, скільки до витіснення матеріальних стимулів їх виробництва мотивами самореалізації особистості, нарощування інтелектуального потенціалу і максимального його розкриття в суспільно значущій діяльності» [2, с. 55]. Щоразу коли держава ставить перед собою завдання встановити більш справедливий розподіл благ або забезпечити більшу рівність можливостей, виявляється, що це не стільки вирішує назрілі проблеми, скільки пробуджує десятки нових, кожна з яких вирішується у рамках переходу від «економізованого» підходу, що слугує цілям виробництва й отриманню прибутку, до «соціологізованого», націленого на формування постматеріалістичних мотивацій працівників [1, с. 391].

Тому майже всі держави ввели певні форми контролю над вільним переміщенням робочої сили. Але потрібно зазначити, що найбільш підготовлена кваліфікована робоча сила, що представляє високу цінність для постіндустріального ринку товарів і послуг, відрізняється насамперед високою мобільністю та спроможністю ефективно відшукати свою ринкову нішу. В умовах глобалізації всі країни спробують залучити талановитих фахівців і кваліфікованих працівників, охоче надавши їм візи й впустивши на свій ринок.

Сьогодні дослідники приділяють увагу, в першу чергу, ризикам адаптації випускників у короткостроковому періоді [3, с. 53]. Приділяючи недостатньо уваги адаптаційним ризикам під час подальших переходів всередині або між професіями (кар'єрне зростання і зміна професії). Необхідним є дослідження зв'язків між типами ризиків, що виникають, і способами їх подолання, пов'язаними безпосередньо з активністю людини

в процесі освіти до і після входу в професію. При цьому значною мірою успішність управління і подолання ризиків залежить від якості отриманої освіти і подальшої самоосвітньої активності людини. Крім того, потрібно зазначити, що з урахуванням сучасних реалій (інформаційна економіка, мобільність праці, висока невизначеність і ризикованість особистої і соціальної активності) все більше актуалізується питання про якість професійної освіти, яку особа отримує регулярно, упродовж своєї професійної діяльності. Модель одноразової і завершеної підготовки фахівців для стійких професійних стратифікаційних структур індустріального суспільства поступається місцем моделі безперервної, додаткової освіти (освіта дорослих, освіта упродовж усього життя) для динамічної і ризикової професійної структури постіндустріальної держави.

На перший план держава повинна висунути завдання морального виховання людини, збереження і зміцнення культурних та ідеологічних основ держави і суспільства, оскільки у сучасних умовах найголовнішим є закласти у підростаюче покоління ідейний і моральний фундамент. У навчальних закладах важлива роль у вирішенні цього завдання відводиться суспільним і гуманітарним дисциплінам. Зусилля професорсько-викладацького складу, засобів масової інформації повинні бути сконцентровані на вихованні з молодих людей відповідальних і законослухняних громадян, які б не просто підтримували політику держави, а й брали активну участь в її реалізації. У центр виховного процесу, на нашу думку, повинно бути поставлене завдання формування у студентів наукового світогляду на основі вивчення філософії, соціології, політології, правознавства, економіки та інших соціально-політичних дисциплін на базі духовно-моральних цінностей українського народу. Майбутні фахівці повинні мати чіткі світоглядні орієнтири і наукові уявлення про ідеал суспільного устрою своєї країни.

У викладанні соціально-гуманітарного блоку необхідно забезпечити формування соціальних компетенцій, зв'язок з професією, міждисциплінарні взаємодії, але за умови значного зменшення обсягу інформації. Забезпечити це можна, виокремивши найбільш значущі компетенції, які слугуватимуть загальними ідейними підставами, цільовими орієнтирами для побудови всього змісту блоку, включаючи внутрішні взаємозв'язки. Такими компетенціями в сучасних умовах є наступні: інноваційне мислення, відповідальність, зрілість. Тому інноваційне мислення означає не тільки сприйняття нового, але і здатність реально його використовувати; ефективне отримання нових знань і впровадження їх у життя та виробництво, динамічність, відкритість усьому цінному, творче ставлення до будь-яких завдань. Відповідальність – здатність приймати зважені, конструктивні рішення, передбачити наслідки, діяти доцільно. Зрілість – це самостійність, ініціатива, що

виражається у відмові від соціального споживацтва, інфантильного розрахунку на отримання будь-яких благ.

Мета соціально-гуманітарної підготовки повинна відповідати основним завданням сучасної постіндустріальної, інформаційної та соціальної держави, в ній відбиваються кращі світові досягнення освіти і культури. У цих сферах на сьогодні спостерігаються глибокі трансформації. Формуються основи інноваційної економіки, технологічний прогрес створює нові ресурси зростання, переосмислюються з екологічних позицій принципи взаємодії з навколишнім середовищем. Очевидні ознаки становлення постіндустріальної, інформаційної та соціальної держави на порядок більш динамічної, інтегрованої, складноорганізованої. Найважливішу роль у цих процесах покликані відігравати фахівці з вищою освітою, оскільки освічена людина стала ключовим ресурсом розвитку.

Література

1. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество. Опыт социального прогнозирования / пер. с англ. – 2-е изд., испр. и доп. Москва: Academia, 2004. – CLXX. 788 с.

2. Иноземцев В.Л. Современное постиндустриальное общество: природа, противоречия, перспективы: учеб. пособие для студентов вузов. Москва: Логос, 2000. 470 с.

3. Щеглов П.Е., Никитина Н.Ш. Качество высшего образования. Риски при подготовке специалистов. Университетское управление. 2003. № 1(24). С. 46–59.

УДК 340.14.15 (043.2)

Труфанова А.О., асистент,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВА ОХОРОНА КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ УКРАЇНИ

Збереження культурної спадщини людства та розв'язання глобальних екологічних проблем є обов'язковими умовами існування та розвитку людської цивілізації. Від часу проголошення незалежності нашою державою укладено понад 60 угод у галузі культурного співробітництва. Їхній предмет охоплює широке коло питань, пов'язаних із збереженням культурної спадщини, освітою, наукою, туризмом, спортом. З іншої сторони, за своєю метою ці договори покликані сприяти захистові та заохоченню розвитку національного внеску у спільну культурну спадщину, вивченню народами мов, історії та культури договірних держав.